

Poética de Luís Pimentel

Arcadio López-Casanova

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

LÓPEZ-CASANOVA, ARCADIO (2011 [2007]). “Poética de Luís Pimentel”. *Rivista di Studi Portoghesi e Brasiliani*: 9, 71-77. Reedición en *poesiagalega.org*. Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura.
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/171>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

LÓPEZ-CASANOVA, ARCADIO (2007). “Poética de Luís Pimentel”. *Rivista di Studi Portoghesi e Brasiliani*: 9, 71-77.

- * Edición en pdf en *poesiagalega.org* dispoñíbel desde o 25 de xaneiro de 2011 a partir do arquivo facilitado polo autor/a ou autores/as. Cabe a posibilidade de que existan diferenzas —derivadas do proceso de edición orixinal— entre este texto en pdf e o publicado no seu día.

Arcadio López Casanova*

Autopoética

Segundo teño xa comentado en moi diversas ocasións, entendo que o foco motivador de todo o meu mundo poético -se, de certo, a miña obra acada un artellado sistema- está na vivencia e na representación da *desfeita*, i.e., da *des-gracia* ou *des-posesión* como identificadores do humano vivir. Sucede, nembargantes, que en cada ciclo e no seu mesmo desenvolvemento esa *desposesión* queda contemplada dende perspectivas distintas (e complementarias). Así, do ámbito da infancia perdida e o espazo mítico do meu páramo lugués que aparecen nos poemas “adolescentes” de *Palabra de honor*, xa en *Mesteres* -dez anos despois, e coa experiencia da saída de Galicia-, esa *desfeita* convértese nun total e alucinante *espectáculo de destrucción* coa imaxe simbólica do *exilio* como eixo fundamental.

Logo, en *La oscura potestad* -libro que hai que entender como parábola existencial que funciona sobre a estrutura mítica da “aventura do heroe”-, o protagonista poemático -“El Elegido”- canta unha chegada, un estar e un esgarecerse no mundo. Todo elo -convén matizalo- proxectado sobre o fondo dun ámbito de luz e beleza (o ámbito mediterráneo, Casa, mar, laranxos) que marca un dramático contraste cos signos da *des-gracia* que o eu habita (e nos que se consuma).

(*) Arcadio López Casanova naceu en Lugo no ano 1942. Licenciado en Filosofía e Letras pola Universidade de Santiago de Compostela, Doutor en Filoloxía, catedrático de Lingua e Literatura españolas (1968-1986), na actualidade é Profesor Titular da Facultade de Filoloxía da Universidade de Valencia.

O fundamental da súa obra poética está recollida nos libros *Memorias dunha edá* (1976), *Mesteres* (1976), *La oscura potestad* (1979), *Liturxia do corpo* (1983) e *Antología personal* (1987). Posúe os seguintes Premios: “Nacional Universitario de Poesía” (1962, 1963, 1964), “Noriega Varela” (1967), “Ciudad de Melilla” (1970, 1982), “Adonais” (1978), “Crítica-Galicia á creación literaria” (1984). Ademais, é premio “Menéndez Pidal” de investigación (1975), concedido pola Real Academia Galega.

No eido da súa especialidade publicou, entre outros, os libros: *El análisis estilístico* (1975), *Poesía y novela* (1982), *Estructuras correlativas y función estilística* (1989) e *Luis Pimentel e “Sombra do aire na herba”* (1990). Estudioso da poesía galega moderna, adicou traballos á análise das obras de Rosalía de Castro, Eduardo Pondal, Ramón Cabanillas, Celso Emilio Ferreiro, etc., e ademais é autor de limiares críticos a libros de R. Fonte, L. González Tosar, X. Rodríguez Barrio e A. Casas, páxinas nas que tenta fixar as bases estéticas da lírica de arestora.

Liturxia do corpo suliña, de seguido, un paso á vivencia radical da morte e a un canto lírico que tenta interpretar os *signos da ultimidade*. Espida manifestación, xa que logo, sen referencias a espacios ou ámbitos externos, voz envisa e depurada na (sin-)razón da súa abraiante dramaticidade.

1

ESCURO RÍO DA NOITE

Escuro río da Noite,
- ai, esgarecer do Tempo-
qué levas de min ó Lonxe...

Ai, esgarecer do Tempo,
río da tebra que vaza
o Sono do meu desvelo.

Río da tebra que vaza
azas de dor, vida miña,
alta desfeita das ánseas.

Azas de dor, miña vida,
ai, río escuro da Noite
xa soio ca Sombra infinda,
qué levas de min ó Lonxe...!

2

ASUBÍO DE SOMBRA

Asubío de Sombra
no silencio soa.

Asubío de Sombra
na suidade soia.

Soa no silencio
un asubío
quedo.

Na soia suidade
un asubío
tebrecido
arde.

¡Asubío da Sombra
en ti, corazón soedoso
de Luz do fondo!

NA SOMBRA DAS RAMALLAS DO BIDUIDO

Na sombra das ramallas do biduido,
Noite fonda.

Na sombra das ramallas do biduido,
azas voan.

Na sombra das ramallas do biduido,
ave noiva.

Na sombra das ramallas do biduido,
canta loia.

Na sombra das ramallas do biduido,
canta, voa
Ave de Ausencia
soia.

¡No biduido de ramallas de frío!

REMOL DE ROSAS DE FRÍO

Remol de rosas de frío,
¡ai, són levado de olvidos!
- *Es ti*
devalo do teu fuxir.

Remol de rosas salgadas,
¡ai, són das horas levadas!
- *No día,*
devalo de ti perdida.

Remol de rosas da Noite,
¡ai, són do abalo da Morte!
- *Es ti,*
anaino do teu vivir.

Remol de rosas de lúa,
¡ai, són da Sombra que murcha!
- *No día,*
anaino de ti, xa soia,
corpo de frol acendida!

Tal loureiro de luz foi neve amada,
se non río de loias, frol ardida;
ave solar, tal árbore alcendida
en ouro de ramalla consagrada.

Tal loureiro de luz foi neve amada,
aló na frouma ninfa perseguida;
pés de marfil de lúa na fuxida...
En ouro de ramalla consagrada.

Doncel de Delos vai, ¡ai, doce ardura
do corazón!, amante na espesura
do bosque en lume tra-lo Soño amado.

Dorna de cisnes que o levara... Agora
corpo de neve e vento, ¡ai, a cadora
ave feliz!, e o Soño desterrado.

Rei da Noite, qué cítara tanguía
de engaiolar, qué corpo namoraba,
para que serpe de luar -¡oh, lanza
cruel!- dera a Caronte a fuxidía

luz de Ela, Sono ido aló na fría
ribeira do Leteo...? ¡Ai, a levada
da música que doas deloiraba
en névedas de amor...!

Serpe, á porfía,

matar matou, e o amante foi degaro,
carreiro, abeiro, esteiro, escuro escano
da Morte...

Amante seu, aí, nunca ollara

tal corpo en xuventude, renacida
Eurídice do Sono, alta de Día,
mais -¡ai, culpa!- a ser só Sombra anceiada.

(Do libro inédito *Noite do degaro*)